Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 8 (106) Warszawa, 18 lutego 1939 r. Rok IV

TREŚĆ: str.

Prof. Dr TOMASZ LULEK
Kraków

KSIĘGOWANIE ZAKUPNA TOWARÓW

Glossa do stanowiska Ministerstwa Skarbu i Redakcji OBP

(dokończenie) *)

Nieistniejąca zasada rachunkowości

Ażeby wreszcie dać swym wnioskom jeszcze silniejszą podstawę, Redakcja powołuje się (str. 782 **) na rzekomą kardynalną zasadę rachunkowości, że *każda zmiana majątkowa winna znaleźć natychmiasto-*

*) OBP, rb., nr 7, str. 117 i n.
**) OBP, 1938, nr 49.

we odbicie w księgach handlowych. Otóż trzeba tu z naciskiem stwierdzić, że *takiej zasady rachunkowości dotąd nie było i nie ma* i że przy dzisiejszym stanie techniki rachunkowości nie można by jej zrealizować. Przekonanie o istnieniu takiej zasady jest takim samym złudzeniem jak wypowiadany niekiedy pogląd, jakoby do głównych zadań rachunkowości należało poprawne przedstawienie stanu gospodarczego i prawnego przedsiębiorstwa i jakoby prawidłowo prowadzone księgi systemu podwójnego były zdolne do tego zadania.

Realizacji takiej zasady stoi na przeszkodzie przede wszystkim ustawodawstwo bilansowe. Kodeks Handlowy pozwala np. na wykazywanie zmian wartości tak przedmiotów inwestycyjnych jak obrotowych tylko w określonych granicach: nie wolno według art. 248-251 i 423-426 wykazywać w księgach ani bilansach przyrostu wartości ponad cenę nabycia lub koszta wytworzenia. A przecież taki przyrost jest niewątpliwą zmianą majątkową. Straty wskutek zniżki cen i kursów przedstawiają się nieraz jako katastrofalne zmiany majątkowe, a jednak bywają księgowane dopiero w okresie bilansowym a nie natychmiast po ich powstaniu. Jeżeli spółdzielnia uchwali zmianę statutu w kierunku podwyższenia odpowiedzialności członków, to jest to również ważna zmiana majątkowa, która nie bywa ani kontowana ani bilansowa w myśl ustawy o spółdzielniach.

Rachunkowość kupiecka służy przede wszystkim *ewidencji obrotów,* tj. przychodów i rozchodów składników majątkowych celem *kontroli zapasów,* nadto ewidencji zobowiązań, co jest niezbędne do prowadzenia bieżących agend przedsiębiorstwa. Już ewidencja wyników jest zadaniem dalszym, spełnianym na ogół tylko periodycznie, a dopiero w ostatnich czasach pomysłowość teoretyków i praktyków wysila się na to, aby ta periodyczność była coraz częstsza. Do ewidencji obrotów, zapasów i zobowiązań dostosowany jest ustrój rachunkowości i metody jej prowadzenia, a zmiany w stosunkach majątkowych przedsiębiorstwa znajdują odbicie w księgach tylko o tyle, o ile występują jako zmiany w stanie składników majątkowych i zobowiązań. Dlatego nie kontuje się całego szeregu ważnych aktów prawnych, mających istotne, czasem nawet rozstrzygające znaczenie majątkowe dla przedsiębiorstwa, dopóki nie wynika z nich przyrost lub ubytek zapasów majątkowych albo zobowiązań pieniężnych. Aż do tėj chwili wynikające z tych aktów prawa i zobowiązania pozostają w ewidencji ubocznej, nie wchodzą zaś ani do księgi głównej ani do ksiąg szczegółowych (zapasowych). Nie kontuje się tedy *kontraktów* kupna, sprzedaży, zamiany, najmu, dzierżawy, pożyczki ani wynikających z nich praw i zobowiązań, lecz dopiero—świadczenia jednej lub drugiej strony, wykonane na postawie kontraktów. Jeżeli fabrykant zawarł umowę o wykonanie i dostawę partii wyrobów i wziął na to zadatek, to kontuje tylko ten zadatek, a pomija tak zobowiązanie do wykonania wyrobów, jak prawo do żądania reszty umówionej ceny. Analogicznie kontuje i druga strona, a w braku zadatku żadna strona nie kontuje niczego, jedynie notuje zamówienie w księdze ubocznej. A przecież już samo zawarcie kontraktu stanowi nieraz radykalną zmianę w położeniu majątkowym przedsiębiorstwa. Wystarczy zawarcie kontraktu o dostawę wielkiej partii wyrobów bez posiadania odpowiedniej ilości surowców i materiałów, aby w razie zwyżki ich cen

przed ich nabyciem przedsiębiorstwo skończyło bankructwem. Ale rachunkowość nie może kontować kontraktów jeszcze nie wykonanych, bo w takim razie zamąciłaby całkowicie ewidencję obrotów i zapasów, bez której nie jest możliwa prawidłowa dyspozycja w przedsiębiorstwie.

Nie bywa też kontowane zaciągnięcie *zobowiązań ewentualnych* ani nabycie praw regresowych. Jeżeli kupiec odstąpił posiadany weksel, zaopatrzywszy go swoim żyrem, to nie kontuje ani powstałego zobowiązania żyrowego ani nabytego regresu wekslowego do poprzedników. Podobnie dzieje się w razie udzielenia gwarancji, poręczenia itp. Dopiero gdy zobowiązanie warunkowe stanie się bezwarunkowe, musi być kontowane. A przecież zaciągnięcie zobowiązań ewentualnych oznacza nieraz poważną zmianę w położeniu majątkowym przedsiębiorstwa, tak że ustawodawstwo bilansowe, tj. kodeks handlowy (art. 247 i 422) oraz przepisy normalizacyjne z r. 1934 nakazują wymienić zobowiązania ewentualne i odpowiadające im prawa regresowe w osobnym dodatku do bilansu jako tzw. sumy pozabilansowe.

Praktykowane niekiedy kontowanie żakupna towarów przed odbiorem w postaci artykułu dziennikowego „*Winien* Towary w drodze — *Ma* Dostawcy" sprzeciwia się tak zasadom rachunkowości jak owym przepisom prawnym. Z kontraktu kupna powstaje bowiem dla kupującego zobowiązanie do odbioru towarów i do zapłaty ceny kupna, ale ma ono charakter warunkowy: zależy od warunku, że sprzedawca dostarczy towaru zgodnie z umową. Dopiero po odbiorze towaru zobowiązanie kupującego staje się bezwarunkowe i w myśl wspomnianych zasad rachunkowości może i powinno być kontowane. Istniejące przed odbiorem towaru zobowiązanie warunkowe może i powinno być uwzględnione w zamknięciu rachunków, a mianowicie wykazane w sumach pozabilansowych np. pod nazwą *„zobowiązania z tytułu wydanych zamówień"* z odpowiednikiem po stronie czynnej pod nazwą *„zamówione towary"*, podczas gdy towary odebrane i wynikające z nich zobowiązania do zapłaty jako już bezwarunkowe będą wykazane w samym bilansie. Tymczasem z powyższego kontowania wynika skutek, że zobowiązanie warunkowe dostaje się do samego bilansu.

Rekapitulacja

Stanowisko Ministerstwa Skarbu, do którego przyłącza się Redakcja OBP, aby zakupno towarów było kontowane zaraz po otrzymaniu faktury bez względu na nadejście towaru i na powstanie zobowiązania kupującego do zapłaty ceny, sprzeciwia się tak zasadom rachunkowości jak obowiązującym przepisom prawnym, a mianowicie:

1) towar ma być kontowany jako odebrany i pozostający już w dyspozycji przedsiębiorstwa, chociaż ani nie został odebrany, ani nie wiadomo, czy został nadany do przewozu lub czy w ogóle istnieje;

2) kontowanie ma się odbyć bez dowodu księgowego, bo otrzymana faktura nie dowodzi niczego o towarze;

3) kontowanie towaru jako otrzymanego prowadzi do niezgodności obciążonego konta towarów z księgą magazynową, której nie można równocześnie obciążyć, skoro towar nie wszedł jeszcze do magazynu;

brak równoległości wpisów między obu księgami pozbawia je wzajemnej kontroli i utrudnia wykrycie ewentualnych nadużyć w magazynie;

4) kontowanie zobowiązania kupującego do zapłaty ceny, związane — ze względów technicznych — ściśle z kontowaniem towaru, odbywa się przed jego powstaniem według art. 337 § 2 Kodeksu Zobowiązań, a zarazem bez dowodu, że świadczenie sprzedającego zostało dokonane, a więc odbywa się z pamięci na podstawie przypuszczenia, że zostało dokonane;

5) kontowanie zobowiązania ewentualnego, jakim jest zobowiązanie kupującego do zapłaty ceny kupna przed nadejściemt owaru—prowadzi do tego, że w bilansie takie zobowiązanie warunkowe znajdzie się obok zobowiązań bezwarunkowych, co jest sprzeczne z kodeksem handlowym i z przepisami normalizacyjnymi, które nakazują umieścić zobowiązania warunkowe w sumach pozabilansowych.

Ostateczny wniosek, do którego dochodzę, jest ten, że obrona i poparcie stanowiska Ministerstwa Skarbu, podjęte przez Redakcję OBP, nie osiąga zamierzonego celu, przeciwnie — raczej odsłania jego słabe strony. Związek Izb Przemysłowo-Handlowych mógł był w swym memoriale przytoczyć przeciw niemu argumenty o wiele silniejsze aniżeli argument kosztów.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O ULGACH INWESTYCYJNYCH

(ciąg dalszy)

Do art. 24 ust. (4).

§ 59. (1) Zwolnienie od podatku od lokali służy również lokalom w częściach dobudowanych.

(2) Zwolnienie od podatku od lokali wiąże się ściśle ze zwolnieniem od podatku od nieruchomości. Jeżeli nowowzniesiona budowla lub część dobudowana nie nabywa prawa do zwolnienia od podatku od nieruchomości na skutek niewykończenia przed 1 stycznia 1943 r., nie nabywają również prawa do zwolnienia od podatku od lokali lokale znajdujące się w tej budowli lub części dobudowanej. Jednakże osoby, które w okresie przed 1 stycznia 1943 r. zajęły lokale w budowli lub części dobudowanej, wymienionej w zdaniu poprzedzającym i nie opłacały w tym okresie podatku od lokali nie mogą być pociągnięte do obowiązku uiszczenia tego podatku wstecz za ten okres.

(3) Piętnastoletnie zwolnienie od podatku od lokali służy tylko tym lokalom mieszkalnym nie więcej niż trzyizbowym, które znajdować się będą w budowlach lub częściach dobudowanych, wymienionych w § 58.

Do art. 25 ust. (1) i (4).

§ 60. Prawo potrącenia z dochodu podatkowego kosztów budowy garaży oraz kosztów przeprowadzenia kanalizacji lub wodociągów w budowlach istniejących służy

pod warunkiem, że inwestycje te będą dokonane w okresie od 1 stycznia 1939 r. do końca roku 1942 (art. 43).

Do art. 25 ust. (2).

§ 61. (1) Prawo potrącenia z dochodu podatkowego kosztów budowy mieszkań jedno lub dwuizbowych służy osobom prawnym bez względu na to, czy wznoszona przez nie budowla lub część dobudowywana zawierać będzie oprócz tych mieszkań również mieszkania większe.

(2) Dla określenia sumy potrącalnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. (10), z zachowaniem granic, przewidzianych w art. 25 ust. (1).

Do art. 25 ust. (7).

§ 62. (1) Podatek dochodowy (dział I), przypadający od pozostałego po potrąceniu dochodu, oblicza się w sposób przewidziany w § 45 ust. (1).

(2) Do sposobu obliczania dodatku komunalnego do podatku dochodowego na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego i do udziału związków samorządowych we wpływach z podatku dochodowego stosuje się odpowiednio przepisy § 45 ust. (2) i (3).

Do art. 26 ust. (1).

§ 63. (1) Płatnikowi, którego dochód ogólny płynie ze źródeł, podlegających podatkowi dochodowemu z działu I ustawy o tym podatku oraz z wynagrodzeń podlegających podatkowi dochodowemu z działu II i podatkowi specjalnemu, służy prawo potrącenia kosztów budowy domu mieszkalnego z całego osiągniętego w ciągu roku dochodu, pod warunkiem, że suma potrącalna nie jest mniejsza od sumy tego dochodu.

P r z y k ł a d.

Płatnik uzyskał w roku 1938 dochód z następujących źródeł:

1) ze źródeł podlegających opodatkowaniu według działu I ustawy o podatku dochodowym	zł 5.000
2) z wynagrodzeń, podlegających opodatkowaniu według działu II ustawy o podatku dochodowym	zł 12.000
3) z wynagrodzeń podlegających podatkowi specjalnemu . .	zł 6.000
razem	zł 23.000

W roku 1938 płatnik ten wybudował dom mieszkalny za 30.000 zł. Służy mu zatem prawo potrącenia z powyższego ogólnego dochodu (zł 23.000) uzyskanego w roku 1938, sumy zł 23.000, co nastąpi: do wysokości zł 5.000 z dochodu z działu I, do wysokości zł 12.000 z wynagrodzeń, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, a do wysokości zł 6.000 z wynagrodzeń, podlegających podatkowi specjalnemu. Suma zł 7.000 pozostaje do potrącenia z dochodu ogólnego, który płatnik uzyska w roku 1939.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

98.

ROLA BIEGŁEGO I ŚWIADKA. USTALENIE OBROTU ROCZNEGO NA PODSTAWIE WARTOŚCI REMANENTU.

Osoba przesłuchiwana w charakterze biegłego nie może dokonywać ustaleń faktycznych.

Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, by ta sama osoba występowała w charakterze biegłego i świadka do tych samych okoliczności.

Ten podwójny charakter tej osoby musi jednak znaleźć wyraz w akcie urzędowym. Brak ujawnienia tej okoliczności stanowi wprawdzie wadliwość, lecz jest to jedynie wadliwość natury formalnej, wówczas tylko istotna, gdyby płatnik z jej powodu poniósł szkodę.

Podstawę do ustalenia wysokości obrotu rocznego stanowić może albo wartość remanentu przeciętnego z całego roku i rzeczowo uzasadniony współczynnik wielokrotności obrotowej tego remanentu, lub też odpowiadająca stosunkom w danej gałęzi handlu wielokrotność obrotowa tzw. kapitału obrotowego w ciągu danego okresu gospodarczego.

NTA, 5 grudnia 1938 r., l. rej. 1125/37,

Z uzasadnienia: Wyrokiem z dnia 23 marca 1936, l. rej. 2936/33 NTA uchylił z powodu wadliwego postępowania orzeczenie Komisji Odwoławczej do spraw podatku przemysłowego przy Wydziale Skarbowym Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach z dnia 12 grudnia 1932, którym nie uwzględniono odwołania firmy „S. L." w Bielsku od wymiaru podatku przemysłowego od obrotu, ustalonego na kwotę 168.000 zł z prowadzonego w r. 1931 przedsiębiorstwa ze sprzedaży towarów galanteryjnych. *Uchylenie wspomnianego orzeczenia nastąpiło z tego powodu, że Trybunał nie mógł wykonać kontroli, czy przy ustalaniu podstawy wymiaru nie przekroczyła władza przysługującego jej prawa swobodnego uznania,* gdyż akta sprawy nie zawierały dostatecznych danych do uzasadnienia ustalonej przez władzę sumy obrotu. W toku wznowionego na skutek powyższego wyroku postępowania administracyjnego spisano protokół z rzeczoznawcą, po czym Komisja Odwoławcza powzięła w dniu 26 listopada 1936 decyzję, nie uwzględniającą odwołania firmy skarżącej. W motywach decyzji podano, że wymiar podatku i stawki podatkowe znajdują uzasadnienie w odnośnych postanowieniach ustawy o państwowym podatku przemysłowym (poz. 550/25 Dz. Ust.).

Orzeczenie to stanowi przedmiot skargi kasacyjnej, w której skarżąca firma zarzuca, że według jej wiadomości akta sprawy również w chwili ponownego rozpoznawania odwołania nie zawierały dostatecznych danych do uzasadnienia przyjętej kwoty obrotu i że jeśli dane takie w aktach się znajdują, to zostały ustalone jednostronnie bez udziału skarżącej, co stanowi istotną wadliwość postępowania.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Zarzutowi skarżącej, że akta sprawy nie zawierają dostatecznych danych do uzasadnienia przyjętej przez władzę kwoty obrotu przeciwstawia władza pozwana w odpowiedzi na skargę twierdzenie, iż Komisja Szacunkowa ustaliła sumę obrotu na podstawie opinii osób obznajmionych z faktycznymi stosunkami i że w toku wznowionego postępowania odwoławczego „przesłuchano biegłego z listy

przedstawionej przez Izbę Przemysłowo-Handlową, którego opinia pokrywa się w zupełności z poprzednią opinią w aktach, według której obrót wynosił 175 tys. zł.”

Według znajdującej się w aktach opinii rzeczoznawcy, przesłuchanego w toku postępowania odwoławczego stosunek remanentu towaru do obrotu przedsiębiorstwa skarżącej firmy wynosi 1 do 5 z uwagi na obrotność właściciela, dobre położenie i sprzedaż hurtową. Zastosowanie tego stosunku do wartości remanentu w kwocie 35.000 zł daje w wyniku kalkulacji obrót roczny 175.000 zł.

Zastępca strony skarżącej *podniósł na rozprawie* przed Trybunałem. że dopiero po przeglądzie akt administracyjnych w Trybunale dowiedział się o motywach opinii biegłego i w związku z tym zarzucił, że jeśli obrót można wyprowadzić na podstawie wielokrotności obrotowej wartości remanentu, to za podstawę nie może służyć wartość remanentu, ustalonego na pewien określony dzień, lecz winna to być wartość przeciętna remanentu z całego roku. W konkretnym przypadku przyjęto natomiast wartość remanentu z daty lustracji przedsiębiorstwa, przeprowadzonej w dniu 26 stycznia 1931. Dalej zarzucił zastępca skargi, że skoro ustalenie współczynnika wielokrotności przez rzeczoznawcę opiera się na okolicznościach faktycznych, jak obrotność właściciela przedsiębiorstwa, dobre położenie przedsiębiorstwa i hurtowa sprzedaż, to okoliczności te winny być ustalone przy współudziale płatnika. tymczasem w konkretnym przypadku zostały one ustalone jednostronnie rzeczoznawcę, który w ogóle nie jest powołany do ustalania okoliczności faktycznych, gdyż zadanie rzeczoznawcy polega wyłącznie na wyprowadzeniu wniosku fachowego z dostarczonych mu przesłanek faktycznych.

Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał zarzuty te w zasadzie za trafne.

Momenty, na których biegły oparł swój wniosek o stosunku remanentu do obrotu przedsiębiorstwa, w szczególności obrotność właściciela, położenie dobre przedsiębiorstwa i sprzedaż hurtowa, są okolicznościami faktycznymi. Otóż nie może być wątpliwości, że *ustalenie tego rodzaju okoliczności musi być bezsporne, a nie jest bezsporne, jeśli ustosunkowanie się płatnika do odnośnych ustaleń nie jest z aktów widoczne.* W konkretnym przypadku płatnik o tych okolicznościach nie dowiedział się nawet z orzeczenia odwoławczego. O ile zastępca skargi podnosi zarzut, że ustalenie okoliczności faktycznych nastąpiło w opinii biegłego, to słuszność jest po jego stronie tylko o tyle, że *tego rodzaju ustaleń nie może dokonać osoba, przesłuchiwana w charakterze biegłego; natomiast nic nie stoi na przeszkodzie by ta sama osoba w odniesieniu do tych okoliczności występowała także w roli świadka.* Ten podwójny charakter tej osoby musi jednak znaleźć wyraz w akcie urzędowym. Brak ujawnienia tej okoliczności stanowi wprawdzie wadliwość, lecz jest to w każdym razie jedynie *wadliwość natury formalnej, wówczas tylko istotna, gdyby płatnik z jej powodu poniósł szkodę.* Trafne jest wreszcie stanowisko zastępcy skargi, iż wartość remanentu, ustalonego na pewien określony dzień, nie może być podstawą do obliczenia wysokości obrotu. Podstawę taką stanowić może *albo wartość remanentu przeciętnego z całego roku i rzeczowo uzasadniony współczynnik wielokrotności obrotowej tego remanentu, lub też odpowiadająca stosunkowo w danej gałęzi handlu wielokrotność obrotowa, tzw. kapitału obrotowego w ciągu danego okresu gospodarczego.*

Ponieważ w konkretnym przypadku jako podstawę obliczenia obrotu przyjęto *remanent, ustalony w dniu lustracji przedsiębiorstwa,* zaś okoliczności faktyczne, na których biegły oparł swoją opinię co do współczynnika wielokrotności obrotowej remanentu, nie mogą być uznane za bezspornie ustalone, przeto Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie art. 84 p. 3 rozporządzenia o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz.

Ust. uchylił zaskarżone orzeczenie z powodu wadliwego postępowania zarządzając stosownie do art. 95 tegoż rozporządzenia w brzmieniu ustawy z dnia 24 marca 1937 poz. 150 Dz. Ust. zwrot opłaty od skargi.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 23 STYCZNIA 1939 R. L. D. V. 824/1/39

w sprawie ulg dla domów, których budowę rozpoczęto w roku 1938.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 2 z 1939 r., poz. 53)

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 9 stycznia 1939 r. Nr SB. 28-197 w powyższej sprawie.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

— — — — — — — — — — —

Według posiadanych wiadomości władze, sprawujące nadzór policyjno-budowlany, napotykają na trudności przy określaniu w każdym konkretnym wypadku, czy wykonane części rozpoczętych budynków należy uznać za wykończone fundamenty zgodnie z wymaganiem art. 43 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224).

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w uzupełnieniu pisma okólnego z dnia 15 grudnia 1938 r. o ulgach dla domów, których budowę rozpoczęto w roku 1938 (Nr SB. 28-197) (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 37, poz. 225) komunikuje, że **pod fundamentem należy rozumieć część konstrukcyjną budynku, przeznaczoną wyłącznie do dźwigania ścian nośnych i kapitalnych oraz filarów nośnych,** wystarczającą do wzniesienia na niej pozostałej części budynku, mieszczącego lokale użytkowe.

Zgodnie z powyższym za fundamenty należy uważać:

1) **w budynkach zwykłych niepodpiwniczonych** — podmurówkę ścian drewnianych lub mury pod murowanymi ścianami kapitalnymi i nośnymi oraz pod filarami nośnymi, sięgające do wysokości izolacji poziomej nad przyległym terenem,

2) **w budynkach o konstrukcjach specjalnych lub skomplikowanych** (np. szkieletowych) **oraz w budynkach posiadających kondygnacje poniżej poziomu terenu,** jak piwniczne lub suterenowe — konstrukcję, sięgającą do dolnej powierzchni podłogi najniższej kondygnacji, nadziemnej lub podziemnej.

W końcu Ministerstwo nadmienia, że władze budowlane, które stwierdzają w zaświadczeniach bądź w wykazach fakt wykonania do dnia 31 grudnia 1938 r. fundamentów pod przyszły dom, powinny **równocześnie stwierdzać, czy fundamenty wykonano pod cały budynek, czy też pod pewną jego część, a w tym ostatnim wypadku, czy część ta może być traktowana jako odrębna samoistna całość.**

Dyrektor Departamentu:
(—) Podwiński

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 29 GRUDNIA 1938 R. L. D. V. 8947/1/38

w sprawie zasad opodatkowania katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 1 z 1939 r., poz. 22)

(ciąg dalszy)

Drugą dziedziną prawną objętą art. XV Konkordatu jest kwestia ulg podatkowych, jako wyjątek od podanej wyżej zasady wstępnej.

Postanowienia art. XV Konkordatu zawierają jedynie zwolnienia o charakterze rzeczowym, a nie osobowym, na co wskazuje treść tegoż artykułu, który określa wyłącznie przedmioty zwolnień podatkowych według ich celu lub przeznaczenia, a nie według osoby właściciela, stanowiąc — jak to już wyżej podkreślono — zasadę, że ze względu na osobę właściciela żadne ulgi podatkowe osobom duchownym i zakonnym nie przysługują. Przez wyrażenie „seminaria duchowne" należy więc rozumieć nie budynki będące własnością seminariów, lecz budynki na seminaria zajęte.

Również przewidziane w tym artykule zwolnienia od opodatkowania „dóbr i praw majątkowych, których dochody są przeznaczone na celu kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjariuszów", noszą charakter zwolnień rzeczowych. Przez wyrażenie „dobra i prawa majątkowe" — osób prawnych kościelnych i zakonnych — należy rozumieć grunty, budynki, przedsiębiorstwa, kapitały i inne prawa majątkowe, należące do tych osób.

Judykatura Najwyższego Trybunału Administracyjnego (wyroki z dnia 29.X. 1934 r. L. Rej. 7253/31, z dnia 24.X.1928 r. L. Rej. 4404/26 oraz z dnia 4.X.1933 r. L Rej. 8778/31) ustaliła' że warunek, od którego art. XV Konkordatu uzależnia zwolnienie, będzie spełniony, o ile:

a) dochody z owych źródeł będą przeznaczone wyłącznie na cele kultu religijnego w ścisłym tego słowa znaczeniu.

b) a dochody te nie przyczyniają się do osobistych dochodów beneficjariuszów.

Przez wyrażenie „na cele kultu religijnego" należy rozumieć przeznaczenie dochodów na majątek zwany „po fabrica ecclesiae" (c 1182, 1183), tj. majątek przeznaczony na utrzymanie w dobrym stanie budynku kościelnego i na wydatki połączone z odprawianiem nabożeństwa (c 717 § 2, 1183, 1356, 1475, 1481; patrz również ks. dr I. Grabowski—Prawo kanoniczne 1927, str. 482—483).

Zużycie choćby części dochodu przez duchownych bądź osoby prawne kościelne i zakonne na osobiste potrzeby beneficjariuszów, a więc np. utrzymanie osób duchownych lub zakonnych, utrzymanie młodzieży zakonnej — nie jest zużyciem dochodu na cele kultu religijnego w rozumieniu art. XV Konkordatu i w swej konsekwencji nie powoduje zwolnienia dochodów z dóbr i praw majątkowych osób prawnych kościelnych lub zakonnych.

Zasadę tę potwierdza wyrok N. T. A. z dnia 30 maja 1938 r. L. Rej. 900/36, (ok. Min. Sk. z dnia 11 sierpnia 1938 r. L. D. V. 20719/3/38 Dz. Urz. Min. Sk. Nr 23, poz. 588) stanowiący, że cel kształcenia przyszłych kapłanów lub cel prowadzenia seminarium duchownego, na który są obracane dochody, nie jest celem kultu religijnego w sensie art. XV Konkordatu i nie uzasadnia zwolnienia podatkowego, oraz wyrok z dnia 12 maja 1938 r. L. Rej. 5947/36 (ok. Min. Sk. z dnia 14 czerwca 1938 r. L. D. V. 14204/3/38, Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 452).

(cdn.)

Potrącenie części należności za nabyte na rok 1939 świadectwa przemysłowe od kwoty podatku obrotowego za rok 1939

Poczynając od roku 1940 ustaje obowiązek nabywania świadectw przemysłowych. Jednakże już w r. 1939 część należności za nabyte na ten rok świadectwo przemysłowe, odpowiadająca **cenie zasadniczej** świadectwa wraz z 15% dodatkiem (bez innych dodatków) ulega potrąceniu z kwoty podatku obrotowego za rok 1939.

Potrącenie to nastąpi już **przy uiszczaniu zaliczek na podatek obrotowy za r. 1939** w ten sposób, że **od każdej zaliczki miesięcznej** odjęta być może $^1/_{10}$, a **od każdej zaliczki kwartalnej** — $^1/_4$ kwoty ceny zasadniczej świadectwa wraz z 15% dodatkiem. Jeżeli w ten sposób nie zostanie potrącona od podatku cała kwota podlegająca potrąceniu, pozostałość tej kwoty potrącona będzie przy uiszczaniu należności podatku obrotowego ustalonej w wymiarze za r. 1939 (art. 15 ustawy o podatku obrotowym).

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 5 z dn. 25 stycznia 1939 r.

Rozporządzenie Prezydenta RP. z dnia 19.1.1939 o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień układu handlowego między Polską a Litwą (poz. 26).

Dziennik Ustaw RP. Nr 8 z dn. 3 lutego 1939 r.

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16.1.1939 o ogłoszeniu jednolitego tekstu kodeksu postępowania karnego (poz. 41).

Dziennik Ustaw RP. Nr 9 z dn. 6 lutego 1939 r.

Rozporządzenie Prezydenta RP. z dnia 25.1.1939 o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień traktatu handlowego pomiędzy Rzplitą Polską a Republiką Argentyńską (poz. 45).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.1,1939 o zakazie używania francuskich nazw regionalnych dla produktów winnych (poz. 46).

Rozporządzenia Ministrów: Wyznań Rel. i OP z dnia 20.1.1939 o udzieleniu Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie prawa nadawania stopnia magistra nauk ekonomiczno-handlowych, jako niższego stopnia naukowego (poz. 47); — Opieki Społ. z dnia 23.1.1939 o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych górników i hutników na ziemiach odzyskanych i włączonych do województwa śląskiego (poz. 48);— Skarbu z dnia 23.1.1939 w sprawie ustalenia podstawowej ceny za spirytus na kampanię 1938/39 (poz. 49);—Skarbu z dnia 26.1.1939 o poborze scalonego podatku obrotowego od sprzedaży cementu i cukru (poz. 50);—Skarbu z dnia 26.1.1939 o poborze scalonego podatku obrotowego od sprzedaży piwa, napojów winnych, wódek gatunkowych, octu, kwasu octowego i drożdży (poz. 51);—Skarbu z dnia 26.1.1939 o poborze scalonego podatku obrotowego od sprzedaży artykułów Polskiego Monopolu Tyt. i Polskiego Mon. Spirytuso-

wego, soli wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny oraz losów loterii, urządzanych przez Polski Mon. Lot. (poz. 52); — Skarbu z dnia 26.1.1939 o poborze scalonego podatku obrotowego od sprzedaży zapałek (poz. 53).

Dziennik Ustaw RP. nr 10 z dnia 8 lutego 1939 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.I.1939 r. o obowiązkach osób fizycznych i prawnych oraz władz i instytucji w dziedzinie przygotowania personelu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w czasie pokoju (poz. 54).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23.1.1939 r. w sprawie rozciągnięcia przepisów o sztucznych środkach słodzących na obszar ziem odzyskanych Śląska Cieszyńskiego (poz. 55).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr 2 z dnia 30 stycznia 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 18.1.1939 w sprawie kosztów przewozu urządzenia domowego (poz. 47);—z dnia 16.1.1939 w sprawie kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko - czeskosłowackiego (poz. 49); — z dnia 3.1.1939 w sprawie uznania za dochód podatkowy zysku osoby fizycznej z różnic kursowych, osiągniętych na zobowiązaniach za nabyte towary (poz. 50); — z dnia 14.1.1939 w sprawie oceny zapisków obejmujących jedynie dowody na wydatki, przy braku dowodów na przychody (poz. 51); — z dnia 14.1.1939 w sprawie wykonywania aresztu zastępcego (poz. 52); — ż dnia 23.1.1939 w sprawie ulg dla domów, których budowę rozpoczęto w roku 1938 (poz. 53).

PORADNIA

123. *R. Z.*

1. Pracownik nie może domagać się **wynagrodzenia za niewykorzystane w ubiegłych latach urlopy,** jeżeli nie zostanie ustalone, że przed końcem roku kalendarzowego żądał udzielenia mu urlopu i że mu tego urlopu odmówiono (SN, Zb. nr 118/1930).

2. Po upływie terminu wypowiedzenia (1.4.1939 r.) będzie się Panu należeć wynagrodzenie miesięczne z tytułu urlopu za 1939 r. Poza tym należy się Panu również odszkodowanie za niewykorzystany w 1938 r. urlop, którego Pan żądał (lecz nie otrzymał) jeszcze przed upływem tego roku.

3. Pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi umysłowemu najpóźniej w ciągu miesiąca od daty żądania **świadectwo co do czasu trwania pracy i rodzaju zatrudnienia pracownika** (art. 24 RPR o umowie o pracę pr. um.). Odmowa udzielenia świadectwa pociąga za sobą **skutki karne.**

4. Pracownik nie może domagać się wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, jeżeli nie zastosował się do **zarządzenia pracodawcy co do zgłoszenia godzin nadliczbowych najpóźniej następnego dnia po ich przepracowaniu.**

5. Opisany przez Pana stan faktyczny nie pozostawia wątpliwości, że pracodawca rozwiązał z Panem stosunek pracy w całości.

124. *R-a, Warszawa.*

W razie śmierci podatnika wśród roku, od dochodu, osiągniętego przezeń do dnia śmierci, powinien być wymierzony podatek oddzielnie od dochodu, osiągniętego przez jego spadkobierców z tego samego źródła od daty śmierci do końca roku (zob. OBP, 1938, str. 563, wyrok NTA, okólnik Min. Skarbu). **Za podatek, wymierzony na**

imię zmarłego, odpowiadają jego spadkobiercy w stosunku do wysokości ich udziałów w spadku, wzgl. masa spadkowa, o ile podział spadku jeszcze nie nastąpił.

2. **U osoby fizycznej umorzenie długu na skutek przedawnienia nie stanowi, zdaniem naszym, dochodu podatkowego** (uzasadnienie ob. OBP. 1938, str. 225).—Uznanie rku kapitału (w spółce jawnej) sumą umorzonych wierzytelności jest prawidłowe.

3. W praktyce władze skarbowe nie godzą się na potrącenie z przychodu procentów zapłaconych nieujawnionym dyskonterom.

4. **Spisanie jednorazowo na straty wartości przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza 5 lat** (art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch.) **jest prawem, lecz nie obowiązkiem płatnika** (prowadzącego prawidłowe księgi). Może on również zaniechać jednorazowego spisania ich wartości na straty i amortyzować je w drodze corocznych odpisów na zużycie.

125. *Em.*

Dopuszczalne jest **prowadzenie oddzielnego dziennika bilansów, co czyni zbędnym pozostawienie w dzienniku ogólnym miejsca na późniejsze wpisanie bilansu otwarcia.**

126. *Księgowy Borysław.*

Przedsiębiorstwo handlu towarowego może być prowadzone w 1939 r. na podstawie świad. przem. III kateg. handl., zamiast II (a więc m. in. bez względu na ilość zatrudnionych w nim pracowników), jeżeli wysokość obrotu w 1937 r. nie przekroczyła 50.000 zł. Jeżeli w 1937 r. opłacał Pan podatek przemysłowy od obrotu w formie ryczałtu, uważa się, że obrót w tym roku nie przekroczył 50.000 zł (por. okólnik z 26.XI.1937 r., LDV 39640/4/37, OBP, 1937, str. 658 i 664 i z 24.XI.1938 r., OBP, 1938, str. 832).

127. *A. F. R.*

1. Według ustawy o pod. obrotowym **sprzedaż nieprzerobionych towarów** podlega podatkowi w wysokości 1,25% przy prowadzeniu prawidłowych ksiąg handlowych, względnie 1,7% przy nieprowadzeniu prawidłowych ksiąg. **Sprzedaż przerobionych towarów** przy obrocie ponad 100.000 zł podlega podatkowi w wysokości 2,1% pod warunkiem prowadzenia prawidłowych ksiąg, wzgl. 3% przy nieprowadzeniu prawidłowych ksiąg. **Czynności przygotowawczych,** dokonywanych przed sprzedażą w przedsiębiorstwie handlowym lub na jego zlecenie w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych nie uważa się za przerób towaru (art. 7).

Okólnik Min. Sk. z 9.X.1936 r., LDV, 41901/4/36, stanowi, że **za czynności przygotowawcze należy m. in. uważać** „... 5) **składanie rowerów** z części sprowadzanych z fabryki, pod warunkiem, iż składanie to dokonywane jest zwyczajnymi narzędziami bez specjalnych urządzeń mechanicznych lub warsztatów i bez żadnych zmian i uzupełnień poszczególnych części składowych (bez ich przeróbki lub obróbki)."

Wydanie części do warsztatu rzemieślniczego celem złożenia roweru winno być **odnotowane w książce pomocniczej.—W księgach zasadniczych** należy zaksięgować zapłacone wynagrodzenie (w ciężar rku towarów).

2. Obroty ze sprzedaży obuwia, wykonanego z Pańskiego materiału przez szewców, przy obrocie ponad 100.000 zł podlegają podatkowi wg stawki 2,1%, wzgl. 3% (ob. wyżej).

3. Zob. OBP, 1938, str. 224—5. Obowiązek ubezpieczenia dotyczy tylko chałupników w rozumieniu ustawy scaleniowej („za chałupników... uważane są osoby, które... chociażby korzystały z pomocy osób innych", tj. spoza rodziny, DURP, 1933, poz. 396, ustawa o ubezpieczeniu społecznym).

4. **„Miarkę",** otrzymywaną przez zakład przemiału zboża tytułem wynagrodzenia, **należy księgować** (na rku „Wynagrodzenia") według cen rynkowych zboża.

128. *M. P. Łódź.*

Nie jest konieczne **księgowanie w księgach zasadniczych manka towarowego.** Wystarczy, zgodnie ze zwyczajem handlowym, zapisać je na rozchód w księdze magazynowej (OBP, 1938, str. 723). Natomiast wyeliminowanie ze składu, towarów zepsutych i niezdatnych z jakichkolwiek powodów do sprzedaży należy przeprowadzić przez inwentarz (remanent) wykazując ich wartość rzeczywistą lub brak wartości (wartość zero).

129. *ABC.*

Inkasowanie przez przedsiębiorstwo ekspedycyjno - przewozowe zaliczeń na dostarczone przez nie towary i wypłata tychże sum dostawcom powinno być uwidocznione w księgach zasadniczych przedsiębiorstwa.

130. *M. Z. Wapienica, Śląsk Ciesz.*

1. **Dochód z nowowzniesionych garaży nie jest wolny od pod. dochodowego.** Ulga taka dotyczy tylko nowowybudowanych domów **mieszkalnych** w gminach miejskich (art. 27 ustawy o ulgach inwest., DURP, poz. 224/38, wzgl. art. 2 ustawy z 24.3.1933 r. poz. 173 o ulgach dla nowowznoszonych budowli).

2. **Koszt budowy garaży, poniesiony w 1937 r., a więc pod rządem ustawy z 1933 r., nie podlega potrąceniu z dochodu,** ponieważ ustawa ta (art. 3) prawo potrącenia przyznaje tylko w odniesieniu do domów **mieszkalnych** (inaczej—wg nowej ustawy 1938 r., art. 88 p. 3).

3. Wobec powyższych wyjaśnień pytanie sub 3 listu jest nieaktualne; poza tym jest ono zbyt ogólnikowe.

4. Straty, poniesione w jednym źródle dochodu (Dz. I), podlegają potrąceniu z dochodów, uzyskanych w innym źródle (art. 9 ustawy o pod. doch.).

131. *Emha, Lwów.*

1. **Ustawa o ulgach inwestycyjnych z 1938 r.** daje płatnikowi, **w zakresie potrącenia ceny nabycia samochodu, wybór** między prawem potrącenia z podatku dochodowego 1/5 ceny, a prawem jednorazowego spisania całej ceny na straty w myśl art. 6 ust. 2 ustawy o pod. dochod. **Potrącenie 1/5 ceny samochodu z podatku można połączyć z jego amortyzacją w ciągu 5 lat.**

2. Zdaniem naszym, **spółka jawna nie może korzystać z ulgi inwestycyjnej dla nabywców pojazdów mechanicznych.** Z ulgi tej, w myśl ustawy, korzystać mogą tylko osoby fizyczne. Wprawdzie osobowość prawna spółki jawnej podlega sporowi, to jednak nie ulega wątpliwości, że **nie jest ona osobą fizyczną** (ma ona osobowość sui generis). A przecież majątek spółki jawnej jest odrębny od majątku spólników (por. art. 81 KH) i dlatego **pojazd stanowiący własność spółki nie może być traktowany jako współwłasność spólników.** Natomiast może spółka jawna spisać jednorazowo na straty nabyty samochód jako przedmiot, którego okres zużycia nie przekracza lat 5.

132. *Borysław.*

1. **O ile chodzi o kupca jednoosobowego lub spółkę jawną, można w inwentarzu i bilansie obniżyć szacunek urządzeń i innych przedmiotów majątkowych ze względu na spadek ich ceny rynkowej.** Zgodnie bowiem z art. 58 KH, w inwentarzach i bilansach należy wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych oznaczać podług ich wartości rzeczywistej. Różnicą między nowym szacunkiem a dotychczasowym należy obciążyć rk kapitału (nie rk strat i zysków).

O ile natomiast chodzi o spółkę z ogr. odpow. (art. 248 § 1) lub spółkę akcyjną (art. 423 § 1 KH), obniżenie szacunku przedmiotów majątkowych poniżej ceny nabycia lub wytworzenia nie jest dopuszczalne.

2. Art. 250 KH musi być przestrzegany przez spółkę z ogr. odp. bez względu na cel nabycia papierów wartościowych.

3. Nie widzimy dostatecznego uzasadnienia dla rozbicia kosztów nowego szybu na dwa rki („Magazyn" i „Rozliczenie kosztów kopalni"). Nie są również trafne nazwy tych rków. Należało by raczej wszystkie wydatki, związane z budową szybu, księgować na jednym rku (np. „Budowa szybu"), którego saldo po ukończeniu budowy mogłoby być przeniesione na rk „Inwentarz kopalni".

4. Zgodnie z wyrokiem NTA z 9.X. 1931 r., l. rej. 1401/29 **„sumy odłożone na wyrównanie prawdopodobnych i dających się przewidzieć strat, należą do wydatków potrącalnych przy obliczaniu dochodu z przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, a opodatkowanych na zasadach art. 17 ustawy o pod. doch."** Może Pan zatem obciążyć specjalny rk „Bonifikat zaliczonych kosztów wypożyczenia inwentarza" (na dobro „Sum przechodnich"), a następnie — rk Strat i Zysków.

5. **Otrzymanie faktury samo przez się nie jest zaszłością i nie jest przedmiotem księgowania.** Przedmiotem księgowania jest otrzymanie towaru względnie wysłanie go przez sprzedawcę do naszej dyspozycji („towar w drodze").

Na postawione przez Pana wadliwie pytanie nie możemy dać bezpośredniej odpowiedzi. Księgowaniu zakupu poświęciliśmy wiele uwag (OBP, 1938, str. 745 i n., 779 i n.; 1939, str. 17 i n., str. 77 i n., str. 117 i n.). Materiał w tych uwagach zawarty zorientuje Pana, jak należy potraktować Jego wypadek.

133. *Stały Prenumerator.*

Rozporz. Min. Skarbu **o obrocie pieniężnym z zagranicą** itd. (DURP, 1936, poz. 419) stanowi w ust. 2 § 14, że **księgowanie nie może prowadzić do kompensaty należności wzajemnych, jeżeli na ich skompensowanie nie uzyskano zezwolenia.** Niedopuszczalne było by np. zmniejszenie należności, posiadanych za granicą z tytułu dostawy towarów przez uznanie rku zagranicznego nabywcy (dłużnika) za przypadające mu odsetki, opłaty licencyjne itp. (wyjaśnienie Kom. Dew. 27.7.1936, nr 10617). Dokonywanie poza tym zapisów na rkach cudzoziemców, prowadzonych przez osoby, które z nimi mają „rozliczenia pieniężne z obrotów towarowych lub innych tytułów" (ust. 2 § 14 cyt. rozp.) nie wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej. **Zezwolenie takie jest w szczególności niepotrzebne, o ile chodzi o uznanie (gołe stwierdzenie długu bez kompensaty) rku cudzoziemca odsetkami z tytułu pożyczek lub należnościami z tytułu licencji** (wyjaśnienie Kom. Dew. 13.10. 1936, nr 13166). Natomiast **księgowanie wpłat, wypłat, przelewów i przeliczeń** na rkach cudzoziemców wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej.

134. *Def.*

Ze względu na wielką ilość dłużników może Pan umieścić w inwentarzu tylko ogólną sumę wierzytelności, wymieniając poszczególnych dłużników w załączniku do inwentarza. Załącznik ten stanowi nieodłączną część inwentarza i powinien być przedstawiony wraz z nim sądowi rejestrowemu dla zaświadczenia daty przedstawienia.

135. *M. K. Lwów.*

Według art. 14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym **za część faktycznego zarobku pracownika, stanowiącego podstawę wymiaru świadczeń i składek, uważa się tylko te dodatki do wynagrodzenia pieniężnego (procenty, tantiemy, gratyfikacje itp.), które są wypłacane na podstawie umowy lub zwyczaju w danym przedsiębiorstwie, „jeżeli dodatki te trwale wpływają na wysokość wynagrodzenia."**

Jednorazowe dodatkowe wynagrodzenie, wypłacone przez pracodawcę dobrowolnie pracownikowi ze względu na jego ciężką sytuację itp., nie wpływa trwale na wysokość wynagrodzenia, a ponadto nie jest oparte na umowie lub zwyczaju. — Analogicznie (brak momentu „trwałego wpływu") **odszkodowanie za niewykorzystany urlop**

tak w czasie trwania stosunku, jak z powodu rozwiązania stosunku, **nie wpływa na podstawę wymiaru składek** (uchwała Komisarza b. Izby Ub. Społ. z 31.12. 1934, 1—6—7, PUS 2/1935, str. 104).

136. *Buchalter Spółki Jawnej.*

1. **Złożenie w banku portfelu weksli celem zdyskontowania** ich nie wymaga jeszcze wniesienia odpowiednich wpisów do ksiąg zasadniczych, skoro bank może niektóre weksle odrzucić. Dopiero z chwilą zawiadomienia przez bank, czy i które weksle zostały zdyskontowane, może oddawca weksli zaksięgować odnośną transakcję. — Przesłanie weksli do banku powinno, oczywiście, być odnotowane w książce pomocniczej.

2. **Strata i zysk na przedmiotach majątkowych nie mają u osoby fizycznej (również u spólników jawnych) wpływu na wysokość zysku podatkowego** (art. 7 i 8 p. 6 ustawy o pod. doch.).

3. **Obciążając, zgodnie z umową konto zastępcy z tytułu delcredere już z chwilą zaprotestowania wekslu klientowskiego, należy uznać rk sum przechodnich** (lub specjalny rk, o odpowiedniej nazwie, np. „Delcredere zastępcy"), dopóki nie zostanie wyjaśniona sprawa ściągalności sumy wekslowej i ewent. spisania jej na straty. **Przy spisaniu sumy wekslowej na straty, należy jednocześnie obciążyć rk sum przechodnich na dobro rku strat i zysków sumą, za którą odpowiada z tytułu delcredere zastępca. Natomiast w razie ściągnięcia sumy wekslowej, trzeba będzie uznać rk zastępcy na ciężar rku sum przechodnich.**

137. *J. J.*

Sprzedaż i dostawa wytworów własnego gospodarstwa leśnego, dokonywana bez utrzymywania w tym celu osobnych zakładów handlowych i oddzielnych składów jest, wg ustawy o pod. przem., wolna od tego podatku (art. 2 p. 2). **Pod pojęcie sprzedaży i dostawy wytworów gospodarstwa leśnego nie podpadają jednak wyręby leśne.** Podlegają one pod. przemysłowemu, jeżeli dokonywujący tego wyrębu właściciele obszarów leśnych są to spółki o charakterze przemysłowym lub handlowym lub osoby, które kodeks handlowy za handlujące uznaje (art. 2 p. 1 c). **Tylko sprzedaż drzewa na pniu przez właściciela obszaru leśnego jest wolna od podatku** bez względu na charakter właściciela obszaru leśnego (§ 4 ust. (1) rozporz. wykon.). Jeżeli ze sprzedażą przez właściciela obszaru leśnego drzewa na pniu łączy się wyrąb na rk na-

bywcy — podatkowi od obrotu podlega otrzymane za wykonane roboty wynagrodzenie (§ 4 ust. 2 rozp. wyk.).

Ponieważ w interesującym Pana przypadku **spółka akcyjna nie sprzedała drzewa na pniu, lecz dokonała wyrębu leśnego na własny rachunek**, obroty uzyskane ze sprzedaży drzewa podlegają pod. przemysłowemu od obrotu (art. 2 p. 2 c).

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Józef Filip Hoppenfeld — Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie.

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon

Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15